

dijnē handē beneelic mijnē gheeft en daer met seyde die siele vant tlichaē. dies alle die heren seer bedroeft warē. en ooc sijn dochter bouē al. Men balsaeemde den lichaem. en deden thierlicter aerden in sinre soffijē kercke daer was hi eerlic ghecomet alsoor sulcken punnen wel behoortich is. Die heeren die vertroostē des keylers dochter. en margrieta stelde te vreden met soeten woorden. En al waren si bedroeft door den keiser nochtans warē si verblif bi der victorien die hem gheschiet was teghens die heydenē. ende dat si haer viandē also ghemijnert haddē dies dancten si god der gracie.

Hoe die soudaen deerlike beclachde sijn verlies vā sinen volcke. en hoe dat demofoen sijn broeder riet dānne een bestandt make soude om haer doen te begrauene.

Dat. lxxxviij. capittel.

Die mare die quā voor den soudaen dat sijn volc al bleuē was voor constantinobele dies hi verwoeden wilde vā quaetheden. en hi vloecte sijn goden dat si hem desen spijt beraden haddē. en dat sijn volc also gheplacht was vanden kerstenen. Sijn broeder demofoen die seyde. Iet heer soudaen broeder. was grote dwaelheyt van hem lieden bestaen. meenē si also een stad af te loopen daer sulc volc binnen is. reen vij broeder dat waer onmoghelic. wat waendy die kersten hebbē ooc handen en voeten om weder te staen om mach. iale vijlic. te sijn gheen voegels sonder wanten te rouenē. mer belieuet den goden het sal noch ghewoken sijn. oft mi en sal faelgiere armē en cracht. Als die soudaen dat hoorde verblijde hi ende

seyde daer hoor ic eenen man spreken. Mer broeder demofoen wat te rade. dat wi ons dooden begrauē mochtē. die daer liggghen opt velt. en die coninghen halen en doenle voeten in haer ruche. Doē seyde demofoen soudaen broeder ic soude raden datmen sonde aen die kersten heere om een bestandt om dat si haer dooden begrauē soude. Die heere en die ameralen dier noch biftondē seyden al te samen dien raet is goet. en heris wel onser lieden raet datmen also doen sal. Doen seyde die soudaen wie sal die man sijn die in de stad gaen sal om dat bestandt te hale. Doen seyden die ameralen en soudalen nyemant badt dan v broeder her demofoen die wert noottelic totter saken. Als die soudaen dat hoorde so seyde hy broeder demofoen wat segghis. wil sy gaē in die stad als ambassaet en verweruen ons het bestandt. Demofoen antwoorde en seyde. broeder ist v begheere so sal ic doen. en mi bereede omē al daer in die stad te gaen bi den kerstenen heeren. Aldus nam hi otlof aen den soudaen sine broeder en aen die heeren die bi hem waren si beualen hem haren mamet en astrahor dat si hem bewaren wilden van ghader auentuerē. Aldus schiet demofoen vā daer. ende hy quam voor die poorte vander stad daer hi sach liggē vele dooder lichamen van sinen volcke. hy riep aen die poortiers vander stad dat si hem in laten wilden. Die poortiers vraechde wat hi begeerde. en wie dat hi was. Hy antwoorde en seyde. ic ben demofoen des soudaens broeder. ende ic come hier als ambassaet om te spreken die kersten heeren. Doen antwoorden dpe poortiers en

*Hoe die soudaen deerlike beclaechde sijn verlies van sinen volcke,
ende hoe dat Demofoen, sijn broeder, riet datmen een bestandt
maken soude om haer doden te begravene.*

Dat .LXXXVIIIJ. capittel.

Die mare die quam voor den soudaen dat sijn volc al bleven was voor Constantinobele, dies hi verwoeden wilde van quaetheden. Ende hi vloecte sijn goden dat si hem desen spijt beraden hadden, ende dat sijn volc also gheplaecht was vanden Kerstenen. Sijn broeder Demofoen die seyde: “Siet, heer soudaen, broeder, twas grote dwaesheyte van hem lieden bestaen.¹ Meenen si also een stadt af te loopen,² daer sulc volc binnen is? Neen, vry³ broeder, dat waer onmoghelick! Wat waendy? Die Kersten hebben ooc handen ende voeten om weder te staen ons macht. Jase vrylic! Ten sijn gheen voegels sonder wanten te rovene. Mer believet den goden, het sal noch ghewroken sijn oft mi en sal faelgieren armen ende cracht!”

Als die soudaen dat hoorde, verblijde hi ende [n4rb] seyde: “Daer hoor ic eenen man spreken! Mer, broeder Demofoen, wat te rade dat wi ons dooden begraven mochten die daer ligghen opt velt, ende die coninghen halen ende doense voeren in haer rijcke?”

Doen seyde Demofoen: “Soudaen broeder, ic soude raden datmen sonde aen die kersten heeren om een bestant om dat si haer doden begraven souden.”

Die heeren ende die ameralen dier noch bi stonden, seyden al te samen: “Dien raet is goet! Ende het is wel onser lieden raet datmen also doen sal.”

Doen seyde die soudaen: “Wie sal die man sijn die in de stadt gaen sal om dat bestant te halen?”

Doen seyden die ameralen ende souda[n]en:⁴ “Nyemant badt dan u broeder, her Demofoen, die wert noottelic totter saken.”⁵

1. van hem lieden bestaen: om hen aan te vallen

2. af te loopen: in te nemen

3. vry: edele

4. Vorsterman 1516: soudalen

5. die wert noottelic totter saken: die hiervoor geschikt is

Als die soudaen dat hoorde, so seide hy: “Broeder Demofoen, wat segdijs? Wildy gaen in die stadt als ambassaet ende verwerven ons het bestandt?”

Demofoen antwoorde ende seyde: “Broeder, ist u begheeren, so sal ict doen ende mi bereeden omme al daer in die stadt te gaen bi den kerstenen heeren.”

Aldus nam hi orlof aen den soudaen, sinen broeder, ende aen die heeren die bi hem waren. Si bevalen hem haren Mamet en[de] Astrahot, dat si hem bewaren wilden van quader aventueren.

Aldus schiet Demofoen van daer, ende hy quam voor die poorte vander stadt, daer hi sach liggen vele dooder lichamen van sinen volcke. Hy riep aen die poortiers vander stadt dat si hem in laten wilden.

Die poortiers vraechden wat hi begeerde ende wie dat hi was.

Hy antwoorde ende seyde: “Ic ben Demofoen, des soudaens broeder, ende ic come hier als ambassaet om te spreken die kersten heeren.”

Doen antwoorden dye poortiers ende [n4va] seyden: “Vertoeft hier! Wy sullent onsen oversten te kennen gheven.”

Sy liepen int hof, daer si Heyndric van Lymborch, den ruwaert,¹ vonden ende seyden den last van hem, hoe hi comen was als ambassaet om te sprekene den oversten.

Heyndric seide: “Laet hem in comen! Wi willen horen sijn tale ende sinen sinne.”²

Die poortiers ghinghen ter poorten waert, ende si lieten hem in, ende si brochten hem bi Heyndric, Etsijtes ende ander heren die daer waren, als die coninc van Vrancrijc ende Evac, die coninc van Arragoen. Hy gruete alle dese heeren nae sijnder spraken ende nae sijnder wet.

Die heren die dancten hem seer, ende Heyndric boven al, ende hi vraechde hem wie hi was ende wat sijn begheeren was, daer omme dat hi daer quam.

Demofoen seyde: “Ghy heren, ic hiete Demofoen, des soudaens broeder, die u stadt belegghen heeft, cleen tot sijnder vromen ende baten. Aldus is sijn begheeren aen u lieden dat ghi ons consenteren

1. ruwaert: bewindvoerder

2. sinen sinne: zijn bedoeling(en)

seyden vertoest hier wy sulent onsen
ouersten te kennē gheuen. Sy liepen
int hof daer si heyndric vā lymborch
den ruwaert wondē en seyden dē last
van hem. hoe hi comen was als am-
bassact om te sprekene den ouersten.
Heyndric seide laet hem in comen. wi
willen horen sijn tale ende sinē sinne.
Die poouiers ghinghen ter poorten
waert en si lieten hē in. en si brochten
hē bi heyndric estyres en ander heren
die daer warē. als die coninc vā vian-
tē en euac die coninc van arragoēn
Hy gruete alle dese heerē nae sijnder
spraken en nae sijnder wet. Die herē
die dasteten hē seer en heyndric bouen
al. en hi waechde hem wie hi was en
wat sijn begheerē was daer ome dat
hi daer quam. Demofocn seyde. ghy
herē ic hiete demofocn des soudaens
broeder die v stad beleghe heeft deen
tot sijnder vromen en baten Aldus is
sijn begheerē aen v liede dat ghi ons
concenteren wilt een maent bestande
dat men die dooden dier verslaghen
sijn aen heyde siden ter aerden doen
mach. en elck sinen vrient begrauen.
Heyndric vā lymborch dit horende
was dies seer wel te vreden. en so wa-
ren ooc alle die ander heren die daer
bi warē. en een maecht eens coninc
dochtere der keplerinnen cameriere
stont daer bi en seide. salicheit moeder
wt spuypren. en datter af comē mach
eene salighen paps. en doe besachse
demofocn. En demofocn besach haer
en seyde. schoon maecht dats welghe
sproken. dūn soetmondighe tale door
vlicht nū herte. en hi werdtse begr-
riende. Met dat si aldus besich ston-
den. so quā die bode vā armenijē in
die salc daer hi estyres sach. hi viel op

sijn knyen en hi gruete estyres en alle
die heeren. en hy gaf estyres den bucf
die hem die heerē ghescreuen hadden
Estyres las den bucf ouer. doe vanc
hy daer in dat sijn oom doot was die
coninc van armenijē. en dat polp-
phenus die ruese vā arabijē dat lāt
af winnē woude. en hadde hē lieden
ontsegbuuen ghelonden. en hi was
ouer comen int land daer hi roofden
en biant stichten. Als estyres dit hoor-
de was hi seer ton vreden en bedioeft
om die doot van sinen oom Die herē
stelden hem vast te vreden en seyden
wy sulen v allen helpen naest onser
macht. Doen seyde estyres hoe soud y
wy helpen ten is niet doentlic. wāt die
soudaen leyt met macht voor die stat
en wy en hebben mer een maent be-
standt. Demofocn seyde outa ghi he-
ren sijt te vreden. ic salt make aen den
soudaen mijnen broeder dat ghy sul-
t hebben een iaer lanch ghedurende
een goet seker vast bestandt. En ic be-
loue v der edelheyt ter eeren. dat ic self
met v sal replen en helpen v om we-
der te staen polpphenus dē ruese. die
v landt af winnē wilt. en v verdrue
en berouen vā uwer coninclicher cro-
nen. Die kersten heren ende princen
dancen wter maten seere demofocn
der presentacien die hi hem hede hoor
En door sijn groote beleeftheyt ende
edelheyt wille droeghe si hem alle ion-
ste en seyden al te samē. datter schade
waer dat hi gheen kersten en is. Pso-
nia des coninc dochter hoende sijn
grote beleefheit werten begracien de
en dat om sijn grote schoonheit wille.
en al was hi heyde hi was een schoo-
vroom man. Psonia wert in lanch so
meer in liefden op hem ontfeken en

wilt een maent bestandt, dat men die dooden dier verslaghen sijn aen beyde siden, ter aerden doen mach, ende elck sinen vrient begraven.”

Heyndrick van Lymborch dit horende, was dies seer wel te vreden, ende so waren ooc alle die ander heeren die daer bi waren. Ende een maecht, eens coninx dochtere [van Salenten],¹ der keyserinnen cameriere, stont daer bi ende seide: “Salicheit moeder uut spruyten, ende datter af comen mach eenen salighen pays!”

Ende doen besachse Demofoen, ende Demofoen besach haer ende seyde: “Schoon maecht, dats wel ghesproken! Dijn soetmondighe tale door vliecht mijn herte.”

Ende hi werdtse begraciende.²

Met dat si aldus besich stonden, so quam die bode van Armenijen in die sale, daer hi Etsijtes sach. Hi viel op [n4vb] sijn knyen, ende hi guete Etsijtes ende alle die heeren, ende hy gaf Etsijtes den brief die hem die heeren ghescreven hadden. Etsijtes las den brief over. Doen vant hy daer in dat sijn oom doot was, die coninck van Armenijen, ende dat Polyphenus, die ruese van Arabijen,³ dat lant af winnen woude, ende hadde hem lieden ontsegbrieven ghesonden, ende hi was over comen int landt, daer [s]i⁴ roofden ende brant stichten.

Als Etsijtes dit hoorde, was hi seer tonvreden ende bedroeft om die doot van sinen oom.

Die heren stelden hem vast te vreden ende seyden: “Wy sullen u allen helpen naest onser macht!”⁵

Doen seyde Etsijtes: “Hoe soudy my helpen? Ten is niet doenlic, want die soudaen leyt met macht voor die stat, ende wy en hebben mer een maent bestandt.”

Demofoen seyde: “Ortsa, ghi heren, sijt te vreden. Ic salt maken aen den soudaen, mijnen broeder, dat ghy sult hebben een jaer lanck gheduerende een goet, seker, vast bestandt. Ende ic belove u der edelheyt ter eeren dat ic self met u sal reysen ende helpen u om weder

1. Ontbreekt in Vorsterman 1516.

2. hi werdtse begraciende: hij werd verliefd op haar

3. Arabijen en Barbarijen worden wel vaker met elkaar verward.

4. Vorsterman 1516: hi

5. naest onser macht: zo goed als wij kunnen

te staen Polyphenus den ruese, die u landt af winnen wilt ende u verdriven ende beroven van uwer conincliker cronen.”

Die kersten heeren ende princen dancten uuter maten seere Demofoen der presentacien¹ die hi hem lieden boot. Ende door sijn groote beleeftheyt ende edelheyt wille² droeghen si hem allen jonste ende seyden al te samen dattet schade³ waer dat hi gheen kersten en is. Ysonija, des conincx dochter [van Salenten],⁴ horende sijn grote beleeftheit, werten begraciende ende dat om sijn grote schoonheit wille.⁵ Ende al was hi heyden, hi was een schoon, vroom man.

Ysonia wert in lancx so meer in liefden op hem ontsteken ende [n5ra] Demofoen der gelike, so dat si malcanderen aen spraken ende dat vander jonste die si malcanderen waren draghende.

Ysonija seyde: “Her ridder, waerdy een Kersten, het waer wel weerdich dat ic u liefde droech. Mer nu sidy een heyden, dats dat ic beclaghe.”

Als Demofoen dat hoorde, seide hi: “O, jonge coninginne van Salenten, leeft hopelic, mijn herte is u eyghen, ende dat mach so comen dat ic licht⁶ dat kersten gelove aen veerden sal. Mer ierst wil ic bi⁷ mijnen broeder den soudaen om dat bestant te maken een jaer gheduerende, also ic den heren belooft hebbe. Sijt mi gestadich, ic blive u ghetrouwe!”

Ende daer met schiet hi van haer ende track bi sinen broeder.

1. presentacien: aanbod

2. door sijn ... wille: omwille van zijn

3. schade: jammer

4. Ontbreekt in Vorsterman 1516.

5. Gedurende de Middeleeuwen gold het uiterlijk als een spiegel van het innerlijk.

6. licht: wellicht

7. bi: naar

demofoen der gelike so dat si malcan deren aen sprake en dat vader ionste die si malcander waren diaghende. **M**sonh seide her ridder waer dy een kerste her waer wel weerdich dat ic u liefde droech mer nu sdy een heyden dats dat ick beclaghe. **A**ls demofoen dat hoorde seide hi. o ionge coningine vā salenten leeft hopelic mijn herte is u epghe. en dat mach so comen dat ic licht dat kersten geloue aen veerden sal. **M**er ic wil ic bi mijnen broeder den soudaen om dat bestant te make een iaer ghedurende also ic den herē beloofte hebbe. **S**ij mi gestadich ic bliue u ghetrouwe. en daer met schiet hi vā haer. en trach bi sine broeder.

Hoe demofoen bi sine broeder quā en maectet bestant een iaer ghedurende. en hoe hi weder quā bi die kersten heeren in die stadt.

Dat. lxxxix. capittel.

Die soudaen vā babilonien en te horen tijdinghe vanden kerstenen heere. daer hi sijn broeder aen hadde ghelonden om dat bestant. **M**er dat si alpus stonden te rade. so quā demofoen in die tente vā sinen broeder en alle sijn heere. hi gruete sinen broeder den soudaen ende sijn ameralen nae sijnder wet. **D**ie soudaen dancte hem seer en seide. broeder hoe hebby gheuaren. en wat segge die kerstenē herē hoe sijn si ghemoet. en hebby ons bestant vercreghē om ons doden te begraue. **D**emofoen seide iae ick en neen ic. **J**ae ic en neen ic seide die soudaen hoe verstaec ick dat laet ons dat horen. **D**emofoen seide broeder ende soudaen. si en wille gheen bestant conlenteren ten is vā eenen iaer ghedue

rende. en daer op sijn si ghemoet. besiet wat ghi doen oft laten wilt. **t**werre ons een eeuwighe schande salmē die edele liuen vande coninghen dier verlaghe sijn daer laten ligghe op tvel. en die ameralen en soudanen seiden oorder ghelike. **T**is dat beste seiden si dat wi dat bestant vā eenen iaer aen nemen vuy varen vuy keeren. so moghen wi ons dooden balsamē en voren elckint sine. **D**ie soudaen hoorde deser herē sin en pepnsoe ic moet doe dat si willen. en hi ouerdacht dat hem dat beste was dat hi doen mochte. **a**ldus gaf hi een iaer lanc consent. ende men landt hem dat bestant ouer. **A**ldus warē die doode lichamē ghaelt vande velde. en elc gheuoert int sine. dats in haer lande daer groet rouwe en duuc bedreue was vande vrouwe dier haer mans ghelate haddē. **D**emofoen schiet van sinen broedere en ampnus sinen neue. en hi trac bi de kerstenē heere die haer gherceschap maecten om bi den ruele te sine. en hē te veriaghen wt armenien. **A**ls dan demofoen quam bi die kerstenē herē so verblide si allen als si hem aenlaghen. en wille coemden hē. en si dancten hem wter maten seere dat hēt bestant ghemaect hadde een iaer gedurende. **A**ldus so namen die kersten heeren oulof aen des heplers dochter ere sebā en aen die ouer schone margrieta van lymbourch en aen den coninck lodewic vā viancrich die daer bleue in die stadt vā constantinoble. ende si reysden te samē nae armenien toe. **E**uach die reysde nae arragoen tot sinen wiue waer daer hy wel ontfanghen was en groote eere bewesen en ghedaen wert. **D**ese kerstenē herē en

*Hoe Demofoen bi sinen broeder quam ende maectet bestant
een jaer gheduerende, ende hoe bi weder quam bi
die kersten heeren in die stadt.*

Dat .LXXXIX. capittel.

Die soudaen van Babilonien ende alle sijn heeren haecten seer om te horen tijdinghe vanden kerstenen heeren, daer hi sijn broeder aen hadde ghesonden om dat bestant. Met dat si aldus stonden te rade, so quam Demofoen in die tente van sinen broeder ende alle sijn heeren. Hi gruete sinen broeder, den soudaen, ende sijn ameralen nae sijnder wet.

Die soudaen dancte hem seer ende seyde: “Broeder, hoe hebby ghevaren, ende wat seggen die kerstenen heren? Hoe sijn si ghemoet? Ende hebby ons bestant vercreghen om ons doden te begravene?”

Demofoen seyde: “Jae ick, ende neen ic.”

“Jae ic ende neen ic?”, seyde die soudaen. “Hoe verstae ick dat? Laet ons dat horen!”

Demofoen seyde: “Broeder ende soudaen, si en willen gheen bestant consenteren ten is van eenen jaer ghedue-[n5rb]rende, ende daer op sijn si ghemoet.¹ Besiet wat ghi doen oft laten wilt. Twert ons een eeuwighe schande salmen die edele liven vanden coninghen dier verslaghen sijn, daer laten ligghen op tvelt.”

Ende die ameralen ende soudanen seyden ooc der ghelike: “Tis dat beste,” seiden si, “dat wi dat bestant van eenen jaer aen nemen, vry varen, vry keeren,² so moghen wi ons dooden balsamen ende voeren elck int sine.”³

Die soudaen hoorde deser heren sin⁴ ende peynsde: “Ic moet doen dat si willen.” Ende hi overdacht dat hem dat beste was dat hi doen mochte. Aldus gaf hi een jaer lanc consent, ende men sandt hem dat bestant over.⁵

1. sijn si ghemoet: hebben zij hun zinnen gezet

2. vry varen, vry keeren: met het recht om te vertrekken en weer terug te keren

3. int sine: naar zijn eigen land

4. sin: standpunt

5. men sandt hem dat bestant over: men stuurde een bevestiging dat het bestandsvoorstel van een jaar geaccepteerd was.

pūncen comende int landt van arme
nien so saghē si eenē groten biant op
gaende. en̄ dat dedē die vā barbarien
en̄ vā arabien die die ruese met hem
hadde ghebracht. Doen sprach hepn
duc vā hymborch. sta etsijtes wat segt
ghi daer toe. en̄ ghi her demofoen wil
len wijse met onser macht bestotē en̄
hē verbidē dien biant te stichtene en̄
wreke den ouerlast die si doē. Si seidē
alle te samē datter wel onsen wille is.
die herē sloeghē op te lande. en̄ si lierē
die schepē liggē en̄ sondē eenē bode in
die stat vā armenie dz si daer warē dz
sise waer nemē soude als si quamen.
Die bode liep en̄ dioech die tidinghe
den heeren vā armenien die seer ver
blijt warē vander comste. Aldus qua
men die herstenē pūncē etsijtes hepn
duc en̄ demofoc met haer liede macht
daer si die arabiesche ende barbertij
schen vondē rouende en̄ pilgierende.
Sy sloeghē haer trompetten en̄ redē
inden hoop. en̄ si dodent al dat si ghe
crighen constē. die ierst wech liep dat
was die beste. si en wisten niet vā wa
re dat hem dat volc op dē hals quam
en̄ aldus vloeden si nae den ruese toe
en̄ deden hem die slachte vanden ker
stenen. Die hersten heere reden in die
stadt daer si wel ontfanghē warē vā
den heere en̄ vrouwen vander stede
men leyde etsijtes en̄ die ander heere
te houē. ende tgarnesocn was elders
gelogiert in die stad. som hier en̄ som
daer. ende si bedieuē alle ghenoechte.
daer was groote blifschap en̄ groote
vnecht vander ghemeentē vander
stad. Die ruese hebbende die tdinge
dat sijn volc aldus verflaghē was. hi
waende dulle te werden en̄ sijn ame
ralen vervroosten hem en̄ sepde sende

uwen bode in die stadte ende lacte ss
epstijte te veldē. Die ruese dochter seer
goet dien raet. hy riep sinen bode. en̄
gaf hē den last dat hi gaen epstijte sou
de die heeren te veldē. als op moighe
den dach. Die bode was bereet en̄ hy
liep ter steden waert daer etsijtes en̄
hepnduc en̄ demofoen waren. hi quā
voor die poorte men liet hem in. Die
heere leyde hē by etsijtes en̄ hepnduc
ende demofoen die hi groete nae sijn
sprake. si viaechden wat sijn beghere
was. si sepden allen stamē spieet wt
v meenen en̄ toocht uwes heere last.
Die bode leyde ghi heeren ic sal. daer
is polijphenus die ruese vā barbertij
en̄ arabien die ontbiet v liden dat v
een groote cleynheyt is dat ghi comet
verradelic op sijn volc gheslaghē die
ghi iammerlike vermoout hebt en̄ ter
doot ghebrocht dat hi wreken wilt. en̄
hi viaecht v oft ghi so coen sijt dat ghi
als moighen ten daghe wilt leueren
strjt int velt hier buyten der poorten
op den rooden achere. Dit is den last
en̄ dat beueel mijns heeren. en̄ aldus
so gheeft my daer op een antwoorde
wat ghi doen ofte laten wilt. Etsijtes
dit hoende leyde bode gaet henen en̄
legt uwen heere polijphenus vā bar
bertien dat ic als moighen ten iersten
daghe sal comē te veldē. en̄ beuueen
mijn landt en̄ beschermē mijn crone
die mi vā onnen en̄ afcomste verstor
uen is. en̄ houdt neemt daer mijn op
perste cleet. dat schenke ic v van blif
schappen. om dat wi uwen heere be
uechten sullen. Die bode bedancē et
sijtes wter maten seer. ende hi liep ter
poortē wt bi sijn heere en̄ bi den ruese
die hi leyde den lastē en̄ dat antwoor
de dat die hersten pūncen hē ontbode

Aldus waren die doode lichamen gehaelt vanden velde, ende elc ghevoert int sine, dats in haer landt, daer groten rouwe ende druc bedreven was vanden vrouwen dier haer mans ghelaten hadden.

Demofoen schiet van sinen broedere ende Amynyus, sinen neve, ende hi trac bi den kerstenen heeren die haer ghereetschap maecten om bi den ruese te sine ende hem te verjaghen uut Armenijen.

Als dan Demofoen quam bi die kerstenen heren, so verblijden si allen als si hem aen saghen ende willecoemden hem, ende si dancten hem uuter maten seere dat hijt bestant ghemaect hadde een jaer geduerende. Aldus so namen die kersten heren orlof aen des keyzers dochter Eresebia ende aen die over schone Margrieta van Lymborch ende aen den coninck Lodewijc van Vrancrijck, die daer bleven in die stadt van Constantinobele, ende si reysden te samen nae Armenien toe.

Evack die reysde nae Arragoen tot sinen wive waert, daer hy wel ontfanghen was ende [hem]¹ groote eere bewesen ende ghedaen wert.

Dese kerstenen heren ende [n5va] princen comende int landt van Armenien so saghen si eenen groten brant op gaende, ende dat deden die van Barberien ende van Arabijen, die die ruese met hem hadde ghebracht.

Doen sprack Heyndric van Lymborch: “Tsa, Etsijtes, wat segt ghi daer toe? Ende ghi, her Demofoen, willen wijse met onser macht bestoten ende hem verbieden dien brant te stichtene ende wreken den overlast die si doen?”

Si seiden alle te samen dattet wel onsen wille is.

Die heren sloeghen op te lande,² ende si lieten die schepen liggen ende sonden eenen bode in die stat van Armenien dat si daer waren [ende]³ dat sise waer nemen souden als si quamen.

Die bode liep ende droech die tijdinghe den heeren van Armenien, die seer verblijt waren vander comste.

Aldus quamen die kerstenen princen: Etsijtes, Heyndric ende Demofoen met haer lieden macht, daer si die Arabienschende

1. Ontbreekt in Vorsterman 1516.

2. sloeghen op te lande: gingen aan land

3. Ontbreekt in Vorsterman 1516.

Barberijschen vonden rovende ende pilgierende.¹ Sy sloeghen haer trompetten ende reden inden hoop, ende si dodent al dat si ghecrijghen consten. Die ierst wech liep, dat was die beste. Si en wisten niet van ware dat hem dat volc op den hals quam. Ende aldus vloeden² si nae den ruese toe ende deden hem die clachte vanden Kerstenen.

Die kersten heeren reden in die stadt, daer si wel ontfanghen waren van den heeren ende vrouwen vander stadt. Men leyde Etsijtes ende die ander heeren te hove, ende tgarnesoen was elders gelogiert in die stadt, som hier ende som daer, ende si bedreven alle ghenoechte. Daer was groote blijschap ende groote vruecht vander ghemeenten vander stadt.

Die ruese hebbende die tijdinge dat sijn volc aldus verslaghen was, hi waende dulle te werden, ende³ sijn ameralen vertroosten hem ende seyden: “Sendt [n5vb] uwen bode in die stadt ende laetse ons eyschen te velde.”

Die ruese dochtet seer goet dien raet. Hy riep sinen bode ende gaf hem den last dat hi gaen eyschen soude die heeren te velde als op morghen den dach.

Die bode was bereet, ende hy liep ter steden waert, daer Etsijtes ende Heyndric ende Demofoen waren. Hi quam voor die poorte, [ende]⁴ men liet hem in. Die heeren leyden hem by Etsijtes ende Heyndric ende Demofoen, die hi groete nae sijn sprake.

Si vraechden wat sijn begheren was. Si seyden allen tsamen: “Spreect uut u meenen ende toocht uwes heeren last!”

Die bode seyde: “Ghi heeren, ic sal! Daer is Polijphenus, die ruese van Barberijen ende Arabijen, die ontbiet u lieden dat u een groote cleynheyt⁵ is dat ghi comet verradelic op sijn volc gheslaghen, die ghi jammerliken vermoort hebt ende ter doot ghebrocht, dat hi wreken wilt. Ende hi vraecht u oft ghi so coen sijt dat ghi als morghen ten daghe wilt leveren strijt int velt hier buyten der poorten op den

1. pilgierende: plunderende

2. vloeden: vluchtten

3. ende: maar

4. Ontbreekt in Vorsterman 1516.

5. groote cleynheyt: laaghartige rotstreek

Rooden Ackere. Dit is den last ende dat beveel mijns heeren. Ende aldus so gheeft my daer op een antwoorde wat ghi doen ofte laten wilt!”

Etsijtes dit horende, seyde: “Bode, gaet henen ende segt uwen heere Polijphenus van Barberijen dat ic als morghen ten iersten daghe sal comen te velde ende bevrijen mijn landt ende beschermen mijn crone, die mi van orijen¹ ende afcomste verstorven is. Ende houdt, neemt daer mijn opperste cleet! Dat schencke ic u van blijschappen om dat wi uwen heere bevechten sullen.”

Die bode bedancte Etsijtes uuter maten seer, ende hi liep ter poorten uut bi sijn heeren ende bi den ruese, die hi seyde den laste ende dat antwoorde dat die kersten princen hem ontboden. [n6ra] Als die ruese dat hoorde vanden bode dat si ghierich² waren om vechten, dede hi grote ghereetschape maken omme die Kerstenen te bederven, ende hi stelde sijn ordinancie vanden heeren. Ende als hijt al ghestelt hadde, so ghinghen si in haer ruste in haer tenten ende in haer logijsen, verbeydende den dach van morghen om te vechten.

1. van orijen: als erfenis

2. ghierich: begerig